

Studiu de caz - consiliere psihopedagogică

Descrierea succintă a cazului

M.I., un băiat în vârstă de 5 ani care provine dintr-o familie normală, responsabilă, este un copil înconjurat cu multă dragoste de părinți și de bunici, care nu duce lipsă de nimic, și cu toate acestea prezintă tulburări de comportament, fiind impulsiv, neastâmpărat, incapabil de concentrarea atenției și care trece ușor de la o activitate la alta.

Identificarea și descrierea problemei

Copilul frecventează grădinița de la 4 ani. Are un aspect fizic plăcut, este normal dezvoltat din punct de vedere fizic și intelectual pentru vârsta lui, dar este exploziv în mișcări, încăpățânat, dornic de a fi mereu în centrul atenției. are un comportament impulsiv în clasă, în timpul activităților de instruire, învățare, evaluare, precum și în cele de joc, dublat de hiperactivitate și neatenție. Destul de des întrerupe activitatea prin intervenții fără legătură cu tema dezbătută, afectând grupul de copii. Nu are răbdare să ducă la bun sfârșit o sarcină dată, trecând ușor de la o activitate la alta. Are însă un bagaj de cunoștințe bogat, spirit de observație, dar întâmpină dificultăți în relatarea unor întâmplări, în formularea unor răspunsuri, din cauza timidității, care este generată de frica de greșeală ce l-ar putea pune într-o situație umiltoare în fața colegilor. Dă răspunsuri la repezeală, se pripește, multe nu le gândește. Își dorește să fie cel mai bun, dar nu e sigur pe forțele lui, și atunci încearcă să grăbească lucrurile pentru a scăpa dintr-o anumită situație cât mai repede și asta îl face să greșească. Nu are răbdare la scrierea grafismelor, nici în activitățile plastice sau practice. Încearcă să își facă prieteni dintre copiii care se remarcă într-un domeniu și își dorește să fie ca aceștia, sau se împrietenește cu cei neastâmpărați ca și el, cu care intră des în conflict.

Tabloul familiei

Copilul locuiește cu părinții și sora lui și alți 2 frați (3 ani și 14 ani) într-o casă cu 4 camere. Tatăl este plecat în Italia, mama este învățătoare, iar relațiile dintre membrii

familiei sunt foarte bune, copilul crescând într-un climat educativ propice creșterii și dezvoltării lui. Tatăl, desi departe comunică permanent cu familia. M.I. este un copil răsfățat destul de des în conflict cu părinții. Se enervează dacă părinții îi impun anumite reguli, cum ar fi: așezarea în ordine a jucăriilor sau lucrurilor personale, limitarea orelor de joacă la calculator, culcarea la o anumită oră, etc. Are momente de furie și gelozie ușoară față de sora lui, care este o fire calmă, și atunci când apar conflicte cedează în favoarea lui de cele mai multe ori. De multe ori este neliniștit și transmite această stare și celor din jur, are un stil dezordonat și se adaptează cu greu la schimbări.

Stabilirea obiectivelor

Obiective pe termen lung: Diminuarea comportamentului hiperactiv și impulsiv în timpul orelor și în familie; Îmbunătățirea capacității de concentrare și a vigilenței; Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale; Îmbunătățirea productivității și a performanțelor școlare; Îmbunătățirea relațiilor sociale, acceptarea lui de către colegii de clasă; Îmbunătățirea interacțiunii părinți-copil; Îmbunătățirea interacțiunii educatoare-copil în timpul activităților; Dezvoltarea conștiinței de sine și a atitudinilor pozitive față de propria persoană (respectul de sine); Dezvoltarea responsabilității sociale; Formarea deprinderilor de acțiune socială adecvate.

Obiective pe termen scurt: – Să își formeze abilități de exprimare a emoțiilor pozitive

- Să își dezvolte încrederea în forțele proprii;
- Să realizeze sarcinile din cadrul activităților comune și să le finalizeze ;
- Să se integreze cu succes în colectivul grupei;
- Să își mențină atenția concentrată pentru mai mult timp;
- Să respecte „Regulile clasei”;
- Să întrebe și să răspundă la întrebări;
- Să ia parte la activitățile de învățare în grup;
- Să participe la discuții în mici grupuri informale;
- Să respecte „Regulile familiei”;
- Să scadă numărul comportamentelor impulsive la grădiniță și în familie.
- Să se realizeze o relație de colaborare și parteneriat între educatoare și familie

Stabilirea locului de desfășurare -Sala de grupă

Alegerea modalităților specifice: Metode: - reflecția; - dezbateră în perechi; - învățarea prin cooperare; - jocul de rol; - studiul de caz; - autoevaluarea; - comentarea de imagini; - problematizarea; - punerea în situație; - activități ludice de relaxare; - povești terapeutice; - observarea copilului; - jocuri cu reguli.

Plan de intervenție personalizat– strategii și metode

1. Terapia cognitiv-comportamentală – așezarea copilului în fața clasei pentru a-I da încredere în el și a se simți important, pentru a-i da încredere în el și în potențialul lui. Încurajarea și stimularea faptelor bune ale acestuia prin acordarea unor recompense (afirmații pozitive, buline vesele, etc.), folosirea unor exerciții de focalizare pentru stabilitatea atenției, cum ar fi jocurile de atenție: „Caută greșeala”, „Alege și potrivește”, „Spune ce s-a schimbat”, „Completează ce lipsește”, prezentarea unor fapte pozitive cu exemple din viața reală sau din basme, povești, compararea cu cele reale, prezentarea consecințelor (pozitive și negative), evidențierea calităților și reușitelor din activitatea personală, recompensarea pentru orice progres făcut, rezolvarea unor probleme împreună cu copilul (Ce putem face ca tu să rezolvi bine sarcina?), implicarea în jocuri de echipă, gestionarea conflictelor, implicarea în activități de ajutorare reciprocă între copii etc

2. *Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare* Scopul acestei acțiuni este dezvoltarea unei exprimări corecte din punct de vedere gramatical, pentru că am constatat că nu răspunde în propoziții, adesea cuvântul are rol de propoziție sau folosește propoziții în care lipsește pronumele, vorbește sacadat și din acest motiv relațiile lui sunt incoerente.

Obiectivele urmărite sunt:

- să transmită un mesaj simplu în cadrul activităților de învățare;
- să primească mesaje, să îndeplinească acțiuni simple;

- să răspundă adecvat (verbal sau comportamental) la ceea ce i se cere. Pentru a rezolva această problemă i s-a solicitat copilului să răspundă la întrebări cu grad mic de dificultate. Pentru fiecare răspuns a fost recompensat verbal. A fost crescută dificultatea întrebărilor, care solicitau un răspuns mai elaborate, copilul fiind ajutat când a avut dificultăți. Au fost desfășurate activități având sarcini de genul: „Povestește ce vezi în imagini!”, „Ce ai văzut la televizor?”, „Povestește cum a fost în excursie!”, „Ce ți-a plăcut cel mai mult în vizită?” etc.

3. *Consilierea familiei*

Pentru reușita demersului s-a considerat ca fiind necesară colaborarea cu familia printr-un program de acțiune comun. Scopul acestui demers a fost de a îmbunătăți relația părinte – copil în vederea reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie, la grădiniță și în societate. S-a stabilit cum influențează caracteristicile copilului, ale părinților sau problemele din familie, comportamentul copilului, percepția comportamentului copilului de către părinți și reacțiile părinților la comportamentul copilului. Prin discuții, exemplificări și explicații la fiecare întâlnire, au fost ajutați să înțeleagă că modul în care gândesc ei înșiși despre implicarea copilului lor în viață. A fost stabilit un program de activități statice combinate cu exerciții și chiar îndrumarea copilului spre un sport.

Etaple programului

- îmbunătățirea relației părinte-copil;
- modificarea comportamentului impulsiv în situații bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice și terapeutice;
- utilizarea de către părinți a întăririlor comportamentelor dezirabile;
- folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea); -recurgerea la întăriri consistente;
- utilizarea în primă fază a metodelor de recompensare și abia apoi a tehnicilor de pedepsire;

- acordarea unei atenții deosebite la posibilele reacții față de comportamentele indezirabile (nu certăm copilul, nu stabilim reguli dacă nu reușim să obținem cooperarea lui);
- observarea calităților copilului;
- stabilirea de comun acord a Regulilor familiei;
- formularea cerințelor într-un mod eficient;
- utilizarea Planului de puncte atunci când lauda nu este suficientă.

5. Realizarea evaluării

Cunoașterea copilului trebuie să constituie un punct de plecare în orice demers educativ. Cum poate fi educat un copil dacă nu îl cunoaștem? Pot fi utilizate utilizate: teste pentru stabilirea nivelului de dezvoltare intelectuală, teste proiective de personalitate și un chestionar pentru evaluarea tulburărilor hiperchinetice completat de părinți împreună cu educatoarea.

6. Concluzii

Reușita unui astfel de demers depinde de o bună colaborare în cadrul echipei, de susținerea și sprijinul reciproc, știut fiind faptul că e nevoie de timp pentru formarea deprinderilor. Nu putem schimba copilul dintr-o dată, ci pas cu pas. Mediul propice pentru a se concentra și a se dezvolta trebuie creat și acasă și la grădiniță. Acasă, trebuie să i se creeze o atmosferă liniștită, fără stimuli care-i distrag atenția, iar la grădiniță nu trebuie lăsat copilul să se orienteze singur în multitudinea de fapte și atitudini ce se manifestă în jurul lui, ci trebuie creată o ambianță potrivită, din care copilul să se alimenteze cu impresii pozitive, necesare evoluției sale normale. În urma intervenției educative s-a reușit realizarea unui progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor hiperchinetice și de atenție. Copilul a început fie mai atent, să-și exprime emoțiile, are mai multă încredere în el, se străduiește mai mult să rezolve sarcinile, să finalizeze anumite lucrări. De asemenea vorbește mai corect, vorbește cu colegii și a reușit să-și facă prieteni. Respectă de cele mai multe ori regulile (ale clasei și ale familiei), iar conflictele cu colegii și părinții sunt din ce în ce mai puține.